

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Csillag Erőd és környéke

Utoljára módosítva: 2013-10-07 17:45:05

Megye: Komárom-Esztergom

Községhatár: Komárom

A terület kiterjedése: 40 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1992

GPS koordináták: GPS: 581.822 – 267.233

Felmérést végző személy(ek) neve: Musicz László

E-mail címe(k): fabalis@gmail.com

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Komárom fő közlekedési útjának számító Mártírok útjáról a Csillag lakótelep mellett nyíló Bem József utcán kell letérni, majd ezen (elhagyva a Thermál Hotel kempingjét is) egészen addig menni, ahol az út a Duna-parti vasúti töltés előtt két felé ágazik. Itt jobbra fordulva a műút kb. 150 méter után a Csillag Erődhöz ér.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A hármaskomáromi erődrendszer keleti védművének számító Csillag Erőd a szlovákiai Vág folyó dunai torkolatával szemben létesült. Komárom legrégebb, műemlék jellegű erődjének elődje, a dunai átkelést biztosító Szent Péter palánk 1568-1586 között épült ki. Ez a dunai hídfőerőd volt hivatott biztosítani a dunai átkelést illetve megakadályozni az északról érkező támadásokat. A török kori hídfőerőd helyén építették ki az 1800-as években a Csillag Erődöt, mely az 1848-1849-es szabadságharcban nagy szerepet játszott, amikor a magyar főssereg 1849. április 26-ára virradóan itt kelt át a Dunán és áttörte az osztrák ostromgyűrűt. A vizesárokkal körülvett erődöt az Osztrák-Magyar Monarchia hadserege laktanyaként és raktárként használta, az 1920-as évektől a Magyar Királyi Hadsereg lőszerraktára lett. A második világháború után szükséglakások és zöldségraktárakat alakítottak ki benne, majd évtizedekig hasznosítatlanul várta jobb sorsát az épületegyüttes. Igazi vízi erőd, hiszen egy széles és mély vizes árok veszi körül, mely bár a száraz években sekély vizű vagy kiszáradó nádas, de átlagos csapadékú években stabil vizes élőhelynek számít. Az erőd vastag földművekkel takart építményegyüttese mellett ez a vizes élőhelyrendszer a legmeghatározóbb természetvédelmi szempontból. Az egészséges nádas mellett helyenként gyékényesek, sásosok, rekettyések is húzódnak a mederben illetve a partokon, kiváló lehetőséget nyújtva az élővilág megfigyeléséhez is. A Csillag Erőd szárazabb élőhelyet nyújtó földművei és az ezeket körbeölelő vizek révén speciális, változatos természeti területnek számít, melyet érdemes volna az erődbe látogatóknak bemutatni.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

51 % Erdő

1 % Gyep

2 % Cserjés

41 % Vizes terület

5 % Egyéb

épületek, parkok

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

B1a - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások B2 - Harmatkásás,
békabuzogányos mocsári-vízparti növényzet J4 - Fűz- és nyárligetek OB - Jellegtelen üde
gyepek és magaskórósok OC - Jellegtelen száraz- vagy félszáraz gyepek és magaskórósok OD -
Lágyszárú özönfajok állományai OF - Magaskórós ruderális gyomnövényzet P2a – Üde
cserjések RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok RB - Puhafás pionír és jellegtelen
erdők RC - Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők S6 - Nem őshonos fafajok spontán
állományai U9 - Állóvizek U11 - Út és vasúthálózat T5: Vetett gyepek, füves sportpályák

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás,

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Sok

Japánkeserűfű: Kevés

Gyalogakác: Kevés

Bálványfa ("ecetfa"): Sok

Keskenylevelű ezüstfa: Kevés

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

Dunai ártérrel

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - Duna és ártere Natura 2000 SCI terület

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védeettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: 0 db

Vadetető: 0 db

Szóró: 0 db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Védett növényfaj előfordulása nem ismert a területen.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Gerinctelenek: fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), kardoslepke (*Iphiclides podalirius*)

Kétéltűek: erdei béka (*Rana dalmatina*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), zöld varangy (*Bufo viridis*), barna varangy (*Bufo bufo*), kecskebéka csoport (*Rana esculenta* agg.)

Hüllők: fűrgye gyík (*Lacerta agilis*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), vízisikló (*Natrix natrix*), kockás sikló (*Natrix tessellata*)

Madarak: Fokozottan védett fajok: törpegém (*Ixobrychus minutus*) 2-3 pár, bakcsó (*Nycticorax nycticorax*) alkalmanként 5-6 pd, kis kócsag (*Egretta garzetta*) alkalmanként 1-2 pd, nagy kócsag (*Egretta alba*) alkalmanként 1-2 pd, fehér gólya (*Ciconia ciconia*) alkalmanként 1-1 pd, darázsölyv (*Pernis apivorus*) átrepülőként, barna kánya (*Milvus migrans*) átrepülőként, rétisas (*Haliaeetus albicilla*) átrepülőként, küszvágó csér (*Sterna hirundo*) átrepülőként, gyurgyalag (*Merops apiaster*) 1-2 pár

Jelentősebb védett fajok: kis vöcsök (*Podiceps ruficollis*) 1 pár, berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*) 1 pár, kerti geze (*Hippolais icterina*) 1 pár, tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*) 2-3 pár. Emlősök: vidra (*Lutra lutra*) 1 pár, eurázsiai hód (*Castor fiber*) kóborlóként, kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), közönséges denevér (*Myotis myotis*)

5. Egyéb észrevétel

A Csillag Erődbe látogatóknak érdemes volna egy tanösvényt létesíteni, a gazdag élővilág bemutatására